

den Bestaffenhed, men der er ingen Spørgsmaal om, at den ligger bag ved det hele. Altsaa, Husstatten kende vi ganske godt paa de købstadagtige Steder. Derimod indkommer jeg, at paa saadanne Steder, hvor Jordtilliggenheden er det principale, hvor altsaa Hartkornsbetalingen kommer til fuld Gyldighed og er saa høj som f. Eks. i denne Kommune, der kender man ikke til Husbetalingen. Naar man altsaa her har lunnet foreslaa den, vel at mærke paa Anmodning af og i Tilslutning til Sogneraadet, saa er det jo, fordi Sogneraadet har fundet det saa vigtigt at komme til en ny Bestatning af Sundbyerne, at man er gaaet ind paa at tage Landdistriktet med. Det er den ganske simple Forklaring og den ganske simple Sandhed. Jeg tror heller ikke, der kan siges meget derimod, naar Sagen stilles paa en saadan Maade. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (P. Pedersen) holder endnu skarper fast paa, at Afstillelsen er nødvendig i denne Kommune, men det forekommer mig dog, at man i Reglen plejer at seje Kommunerne i den Henseende, og jeg kan heller ikke se, at man kan gøre andet, naar vedkommende nu er gaaet ind derpaa. Jeg for mit Vedkommende mener, at naar den ene Del, Landdistriktet, har fundet sig i at vedblive at blive samlet med Sundbyerne, saa er der al Grund til at imødekomme et saadant Ønske, saa bliver Husbetalingen en Fordel baade for den købstadagtige Del og Landdistriktet. Men, som sagt, det er Kommunens eget Ønske, og det har Regeringen ment at maatte fyldestgøre. Jeg tror derfor, der er al Grund til at vedtage dette Lovforslag, idet der i Virkeligheden er Trang dertil. Saa sig de ærede Medlemmer: Hvorfor er man saa ikke gaaet til en Maskinstat? Og det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds siger: Logist rigtigt vilde det være at komme til en Maskinstat. Men jeg tillader mig, at sige, at logist urigtigt vilde det netop være at komme til en Maskinstat, thi det ærede Medlem vil vide, at det er en Skat paa Voksore, og det er en Skat, man ikke kender til andre Steder, det er en Skat som vil være en Bebyrdelse af vedkommende Fabrikant i Konkurrencen med de andre Fabrikanter, f. Eks. dem, der bo i København og Frederiksborg, for at nævne det nærmeste Tilfælde. Medens disse Fabrikanter udrede Husstatten, og medens Beboerne i København og Frederiksborg ogsaa udrede Husstatten eller i alt Fald noget lignende som Husstatten, er der ingen andre, der udrede Maskinstatten. Det forekommer

mig altsaa, at det vilde være at affolke dette Distrikt for Fabrikanter, hvis man gik til en Maskinstat, som ganske vist er ukendt og heller ikke er billig. Jeg kender ikke noget andet Sted, hvor der er indført en saadan Maskinstat, medens man meget vel baade i Frederiksborg og i Købstæderne har noget, der fuldkomment opvejer den foreslaaede Husstat. Derfor tror jeg, at det er vel overvejet, at man har foreslaaet den foreliggende Bestemmelse, og jeg haaber, at man ved nærmere Underjøgelse vil blive enig om, at det er nødvendigt og rigtigt at vedtage Loven i den her foreslaaede Retning.

Lauridsen: Det skulde interessere mig meget, om det ærede Medlem fra Vestervig (N. Andersen) vilde dokumentere ud af Tidenden, at jeg har været særlig ivrig for at holde Taarnby sammen. Jeg tror, at Dokumentationen for ham paa dette Punkt vilde mislykkes. Jeg tror ikke, jeg her i Rigsdagen nogenstunde under Tingets Forhandlinger har sagt noget som helst andet end det, som findes i Rigsdagstidenden for 1887—88, Sp. 597, og jeg tror ogsaa, jeg tør udsætte en Præmie for den, der kan finde, hvorledes jeg stillede mig i den Sag. Jeg har ganske vist i sin Tid her i Tinget indbragt et andet Andragende — og det hentydede jeg til — fra en Del Beboere, som protesterede mod Afstillelsen, men jeg søjede disse trøsterige Ord til, idet jeg sagde: „Jeg kan nemlig trøste Lovforslagets Benner med, at der ogsaa fra modsat Side derude“ — altsaa fra dem, som vilde Afstillelsen — „er en særdeles heftig Agitation for Afstillelsen, som sikkert i en nær Fremtid vil faa sit Udslag i et Andragende til Tinget.“ Det, som jeg foreslog den Gang, var, at man foreløbig lagde Lovforslaget hen i et Udvalg paa Grund af den almindelige Uklarhed over hele Spørgsmaalet, som Agitationen derude havde fremaldt. Naar man derfor rejser en saadan Bestyrdning mod mig og tror ud af Tingets Forhandlinger at kunne dokumentere, at jeg med Henhyn til dette Spørgsmaal ikke har skiftet Standpunkt, eller at min Stilling maa vække Forbavselse, saa tror jeg, at denne Forbavselse saar sig tilstrækkeligt Grundlag i de faktiske Forhold og er noget paa urette Sted. I øvrigt vil jeg meget vel vedkende mig, at jeg — ikke her i Tinget, men under Forhandlingerne andet Sted — til Tider ikke har vidst, hvad der i det Spørgsmaal var det rigtige. Jeg har læst og fulgt det Spørgsmaal ret nøje og, som sagt, ikke til alle Tider været rigtig klar over, hvad der var det rigtige,